

IES ANTÓN LOSADA DIÉGUEZ

PROGRAMACIÓN D I D Á C T I C A

DA MATERIA DE:

Economía da Empresa

DEPARTAMENTO

NIVEL

CURSO

Economía

BACHARELATO

2º

Curso 2019 - 2020

Abel Alonso Álvarez

Xefe do Departamento de Economía

Índice:

1. Secuenciación e temporalización dos contidos	3
2. Concreción dos estándares de aprendizaxe: relación entre contidos, grao mínimo para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación	8
3. Avaliación, cualificación e promoción do alumnado	17
4. Información ao alumnado e ás familias	20

1. Secuenciación e temporalización dos contidos

Os sete bloques de contidos do currículo, divídense en 10 unidades didácticas. Na súa secuenciación tívose en conta a complexidade da materia e o equilibrio no reparto de contidos teóricos e prácticos nas tres avaliacións.

O resto de sesións asignadas á materia serán empregadas na realización de probas, actividades extraescolares ou imprevistos.

Bloque de contidos	Estándares aprendizaxe	Unidades Didácticas: contidos	Relación co libro de texto	Sesións	Avaliación
BLOQUE 1. A EMPRESA <ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. A empresa e o/a empresario/a. ▪ B1.2. Elementos, funcións e obxectivos da empresa. ▪ B1.3. Clases de empresas. ▪ B1.4. Marco xurídico da actividade empresarial.- 	EEB1.1.1. EEB1.1.2.	1. A empresa e o empresario. Introducción á economía da empresa. Concepto de empresa: como unidade de produción (creadora de valor), como axente económico e como sistema. Teorías e evolución do concepto de empresario:. Compoñentes ou elementos. Os obxectivos das empresas. Funcionamento: áreas funcionais ou de actividade.	Tema 1	8	Primeira
	EEB1.1.3. EEB1.1.4.	2. Normas mercantís. Clases de empresas. Forma xurídica da empresa O marco xurídico da empresa. Normas mercantís. Código de Comercio. Rexistro Mercantil. Signos distintivos da empresa: nome comercial, rótulo do establecemento e marca. Propiedade industrial. Criterios de clasificación das empresas: participación do estado na propiedade, tamaño, actividade, tipo de mercado, sector de actividade. As empresas segundo a súa forma xurídica.	Tema 2	9	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Contorno da empresa. ▪ B1.6. Responsabilidade social e ambiental da empresa. ▪ B1.7. Funcionamento e creación de valor. 	EEB1.2.1. EEB1.2.2. EEB1.2.3.	3. Interrelacións co contorno Produción e valor engadido. Contorno ou ámbito empresarial: xeral e específico. O sector. Liderado, cota de mercado. Esquema das cinco forzas competitivas de Porter. A responsabilidade social da empresa (traballadores, sociedade,	Tema 3	7	

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Bloque de contidos	Estándares aprendizaxe	Unidades Didácticas: contidos	Relación co libro de texto	Sesións	Avaliación
		consumidores, medio ambiente). Externalidades da produción, custo privado e social, externalidades positivas e negativas. O balance social: concepto, obxectivo e indicadores.			
BLOQUE 2. DESENVOLVEMENTO DA EMPRESA <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Localización e dimensión empresarial. ▪ B2.2. Estratexias de crecemento interno e externo. ▪ B2.3. Pequenas e medianas empresas: estratexias de mercado. ▪ B2.4. Importancia das pequenas e medianas empresas (PME) na economía. ▪ B2.5. Internacionalización, competencia global e tecnoloxía. ▪ B2.6. Empresa multinacional: aspectos positivos e negativos do seu funcionamento. 	EEB2.1.1. EEB2.1.2. EEB2.1.3. EEB2.1.4. EEB2.1.5. EEB2.1.6. EEB2.1.7.	4. Desenvolvemento das empresas e estratexia empresarial Factores de localización espacial da empresa: localización de actividades industriais, localización de actividades comerciais e de servizos. A dimensión empresarial: concepto (Dimensión, capacidade produtiva e ocupación) e criterios de medición. As estratexias de especialización e de diversificación para o crecemento. Estratexias de crecemento interno e crecemento externo. A concentración e a cooperación entre empresas. Análise interna da empresa: a cadea de valor. Principais estratexias competitivas da empresa. As PEME: vantaxes e inconvenientes. As empresas multinacionais: características e factores de desenvolvemento. Globalización e importancia das TIC no desenvolvemento empresarial.	Tema 3	12	
BLOQUE 4. A FUNCIÓN PRODUTIVA <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Os inventarios da empresa e os seus custos. Modelos de xestión de inventarios. 	EEB4.3.1. EEB4.3.2. EEB4.3.3.	5. A función de aprovisionamento Os inventarios ou stocks da empresa. O custo dos inventarios: de almacenamento, reposición e ruptura de stock. Modelos de xestión de inventarios: Wilson, Just in Time e ABC. Valoración de inventarios: Métodos PMP, FIFO e LIFO	Tema 7	12	

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Bloque de contidos	Estándares aprendizaxe	Unidades Didácticas: contidos	Relación co libro de texto	Sesiós	Avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Produción e proceso produtivo. ▪ B4.2. Función de produción. Produtividade e eficiencia ▪ B4.3. Investigación, desenvolvemento e innovación (I+D+i) como elementos clave para o cambio tecnolóxico e a mellora da competitividade empresarial. 	<p>EEB4.1.1. EEB4.1.2. EEB4.1.3.</p>	<p>6. A Función produtiva O proceso de produción. A cadea de valor. Tipoloxía de sistemas produtivos: Produción para o mercado- produción sobre pedido, produción artesanal e produción en serie. Eficiencia técnica e económica. Produtividade: dun factor e global, taxas de variación, índices de produtividade. Causas do crecemento da produtividade. Formas de adquisición da tecnoloxía (desenvolvemento interno, adquisición exterior, alianzas estratéxicas). I+D+i</p>	<p>Tema 6</p>	<p>12</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Custos: clasificación e cálculo dos custos na empresa. ▪ B4.5. Cálculo e interpretación do limiar de rendibilidade da empresa. 	<p>EEB4.2.1. EEB4.2.2. EEB4.2.3. EEB4.2.4.</p>	<p>Os sistemas de xestión de calidade na produción. Planificación e control da produción: PERT e Diagrama de Gantt. Os custos fixos, variables, totais e medios. Custos directos e indirectos. Ingresos e beneficios. Estrutura de custes. Limiar de rendibilidade ou punto morto. A decisión de producir ou comprar.</p>			
<p>BLOQUE 5. A FUNCIÓN COMERCIAL DA EMPRESA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Departamento comercial da empresa ▪ B5.2. Concepto e clases de mercado. ▪ B5.3. Técnicas de investigación de mercados. ▪ B5.4. Comportamento do/da consumidor/a e segmentación de mercados. ▪ B5.5. Variables do márketing-mix e elaboración de estratexias. ▪ B5.6. Estratexias de márketing e ética empresarial. ▪ B5.7. Tecnoloxías da información e das comunicacións e márketing. 	<p>EEB5.1.1. EEB5.1.2. EEB5.1.3. EEB5.1.4. EEB5.1.5. EEB5.1.6. EEB5.1.7. EEB5.1.8.</p>	<p>7. A función comercial e marketing mix O departamento comercial e a evolución da actividade comercial. Concepto de mercado e tipos. Investigación de mercados (fontes de información, fases e métodos). Segmentación de mercados: concepto e variables utilizadas. O posicionamento. O marketing mix. A política de produto. Concepto Ciclo de vida do produto. Política de prezos. Prezos baseados nos custos e prezos baseados na oferta e na demanda. Política de comunicación ou promoción dun produto (venta persoal, promoción de vendas, relacións públicas, <i>merchandising</i> e publicidade. Publicidade desleal e outras prácticas inadecuadas. Política de distribución (canles de distribución e intermediarios comerciais) Marketing e ética empresarial. Aplicación das TIC ao marketing.</p>	<p>Tema 8</p>	<p>12</p>	<p>Segunda</p>

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Bloque de contidos	Estándares aprendizaxe	Unidades Didácticas: contidos	Relación co libro de texto	Sesiós	Avaliación
<p>BLOQUE 6. A INFORMACIÓN NA EMPRESA</p> <ul style="list-style-type: none"> B6.1. Obrigas contables da empresa. B6.2. A composición do patrimonio e a súa valoración. B6.3. Resultados da empresa. B6.4. As contas anuais e a imaxe fiel. B6.5. Elaboración do balance e da conta de perdas e ganancias. B6.6. Análise e interpretación da información contable. 	<p>EEB6.1.1. EEB6.1.2. EEB6.1.3. EEB6.1.4. EEB6.1.5. EEB6.1.6. EEB6.1.7. EEB6.1.8. EEB6.1.9. EEB6.1.10.</p>	<p>8. Contabilidade e fiscalidade</p> <p>O patrimonio, os seus compoñentes: bens, dereitos, obrigas e o neto patrimonial. A identidade básica do patrimonio.</p> <p>Os elementos do patrimonio e as masas patrimoniais. Clasificación, prazo e estrutura. Principais criterios de valoración dos elementos patrimoniais.</p> <p>Obrigas contables: libros contables obrigatorios, verificación e presentación das contas anuais (Auditoría de contas, Rexistro mercantil). PXC.</p> <p>O balance de situación: contido e forma. A conta de resultados: contido e forma.</p> <p>Memoria, Estado de Cambios no Patrimonio Neto e Estado de Fluxos de Efectivo.</p> <p>Estrutura económica e financeira da empresa e a súa análise no balance. Fondo de manobra. Concepto, significado e importancia para as empresas.</p> <p>Os tipos de equilibrio na empresa. Equilibrio total, estabilidade, desequilibrio e desequilibrio total. Concepto, representación gráfica e consecuencias. As medidas legais: o concurso de acredores.</p> <p>Análise da formación de resultados (Beneficios antes de intereses e impostos, Beneficios antes de impostos e Beneficios despois de impostos).</p> <p>Principais ratios económico-financeiros: liquidez, solvencia e endebedamento.</p> <p>Ratios de rendibilidade da empresa (Rendibilidade económica e Rendibilidade financeira.).</p>	<p>Tema 9 Tema 10</p>	<p>20</p>	<p style="background-color: yellow;"></p>
<ul style="list-style-type: none"> B6.7. Fiscalidade empresarial: principais figuras impositivas e elementos clave da súa estrutura e do seu funcionamento. 	<p>EEB6.2.1. EEB6.2.2. EEB6.2.3</p>	<p>A fiscalidade que afecta ás empresas: Tributos: concepto, clases. Impostos: concepto e clases.</p> <p>Fiscalidade do empresario individual: IRPF, IVE. Fiscalidade do empresario social: Imposto sobre sociedades e IVE</p>			<p style="background-color: yellow;"></p>

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Bloque de contidos	Estándares aprendizaxe	Unidades Didácticas: contidos	Relación co libro de texto	Sesiós	Avaliación
BLOQUE 7. A FUNCIÓN FINANCEIRA <ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Estrutura económica e financeira da empresa. ▪ B7.2. Concepto e clases de investimento. ▪ B7.3. Valoración e selección de proxectos de investimento. ▪ B7.4. Fontes de financiamento interno e externo da empresa. Novas formas de financiamento. ▪ B7.5. Ciclos da empresa. ▪ B7.6. Período medio de maduración. 	EEB7.1.1. EEB7.1.2. EEB7.1.3. EEB7.1.4. EEB7.1.5. EEB7.1.6. EEB7.1.7. EEB7.1.8. EEB7.1.9. EEB7.1.10.	9. A función financeira Concepto de investimento e tipos (curto-longo prazo, financeiros-productivos. Elementos dun proxecto de investimento. Conceptos de capitalización e actualización. Valoración e selección de proxectos de investimento: prazo de recuperación, VAN e TIR. (Cálculo, interpretación, vantaxes e inconvenientes). Fontes de financiamento: financiamento externo a curto prazo (Provedores, créditos bancarios a curto prazo, desconto comercial e <i>factoring</i>), financiamento externo a longo prazo (préstamos, empréstitos, ampliacións de capital, leasing), financiamento interno ou autofinanciamento (amortización e reservas). O autofinanciamento. Concepto, tipos, vantaxes e desvantaxes. O mercado financeiro, funcionamento, axentes, activos e intermediarios. A bolsa. Ciclo de explotación e período medio de maduración.	Tema 11	14	Terceira
BLOQUE 3. ORGANIZACIÓN E DIRECCIÓN DA EMPRESA <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. División técnica do traballo e necesidade de organización no mercado actual. ▪ B3.2. Funcións básicas da dirección. ▪ B3.3. Planificación e toma de decisións estratéxicas. ▪ B3.4. Organización formal e informal da empresa: deseño e análise da súa estrutura. ▪ B3.5. A xestión dos recursos humanos e a súa incidencia na motivación. ▪ B3.6. Os conflitos de intereses e as súas vías de negociación. 	EEB3.1.1. EEB3.1.2. EEB3.1.3. EEB3.1.4. EEB3.1.5. EEB3.1.6.	10. As funcións de dirección e de RR.HH Concepto de organización. Principios básicos da organización Funcións de dirección: planificación, organización, xestión e control. Concepto de planificación estratéxica. Análise DAFO. Organización formal e informal. Estructuras básicas: lineal, funcional, en liña e <i>staff</i> , por comité. As xestión de recursos humanos. Motivación: Teoría de Maslow; Teoría de Herzberg. Normas laborais: Dereitos e obrigas do traballador. A conciliación da vida laboral e familiar. Contrato de traballo, tipos (de duración determinada, a tempo parcial, formativos, indefinidos). Causas de suspensión e extinción. Concepto de convenio colectivo. Obrigas de afiliación e cotización á Seguridade Social. A prevención de riscos laborais. Conflito laboral. Negociación, mediación e arbitraje.	Tema 4 Tema 5	10	

2. Concreción dos estándares de aprendizaxe: relación entre contidos, grao mínimo para superar a materia e procedementos e instrumentos de avaliación

Grao mínimo de consecución dos estándares de aprendizaxe para superar a materia

Para superar a materia hai que demostrar un **grao mínimo do 50% de consecución** en cada un dos estándares de aprendizaxe avaliados, salvo nos considerados como complementarios, nos que non haberá mínimo. Considérase que todos os estándares teñen o **mesmo peso ou ponderación**.

O procedemento de cualificación detállase no apartado 8 desta programación.

Procedementos e instrumentos de avaliación

Os procedementos e instrumentos de avaliación a utilizar co fin de coñecer o grado de consecución dos estándares de aprendizaxe serán os seguintes:

PROCEDEMENTOS:	INSTRUMENTOS:
<p>PROBAS ESCRITAS (PE) Faranse un mínimo de dúas probas por avaliación. Serven para avaliar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Os contidos que deben ser reforzados. A organización do propio proceso de ensinanza aprendizaxe. <p>Tamén serven para que o alumno se dea conta dos seus avances e dificultades.</p>	<p>Obxectivas, con preguntas moi concretas. Abertas, con preguntas ou temas nas que o alumno debe construír as respostas. Resolución de problemas.</p>
<p>ANÁLISE DE PRODUCCIÓNS DOS ALUMNOS (AP) Resumos, esquemas e mapas conceptuais. Producións orais. Traballos de investigación. Exercicios e actividades: test, cuestións teóricas, resolución de problemas Análise de noticias de actualidade Análise de gráficos e mapas,...</p> <p>Poden ser orais ou escritas, en papel ou mediante a Aula Virtual. As producións desenvolvidas mediante a aula virtual presentan algunhas vantaxes como a interactividade e a inmediatez de coñecer a cualificación.</p> <p>Poden ser investigacións ou traballos de aplicación.</p> <p>Poden ser realizados en clase (preferentemente) ou na casa.</p> <p>Poden ser individuais ou en grupo.</p>	<p>Pódese utilizar: listas de control, escalas de observación, fichas de autoavaliación, ficha de traballo individual ou grupal, informes de tarefas,...</p> <p>Serven para informar sobre:</p> <ul style="list-style-type: none"> A calidade, a exposición, a coordinación, o interese, a capacidade crítica e participación en debates e a iniciativa para realizar indagacións. A cantidade e calidade dos coñecementos adquiridos, ademais da aplicación práctica dos mesmos. A corrección á hora de presentar os traballos e actividades. A busca e selección da información de distintas fontes. A capacidade de síntese e análise. A asistencia e seguimento das unidades didácticas e dos exercicios propostos. <p>Tamén serven para ensinar ao alumnado a responder ás preguntas e construír argumentos.</p>

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

PROCEDEMENTOS:	INSTRUMENTOS:
<p>OBSERVACIÓN DIRECTA (OD) Serve para informar sobre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A participación activa na clase. • O interese polo traballo. • O uso ordenado de todo o material entregado. • A orde e o método ao realizar as tarefas. • O respecto e tolerancia cos compañeiros. • A coordinación e comunicación nos grupos de traballo. • A creatividade e a expresión das propias ideas. • A capacidade de busca de solucións a problemas. • A asistencia e puntualidade. 	<p>Escalas de observación Por categorías (Sempre, Ás veces, Nunca), numérica (de 1 a 4, de 1 a 5, ou de 1 a 10) ou descritiva (frases como "Traballa e trae o material pero non toma iniciativas" ou "Suxire ideas e traballa axeitadamente").</p> <p>Listas de control Caracterízase por aceptar soamente dúas características: si ou non, lógrao ou non o logra.</p> <p>Rexistro anecdótico Recollen comportamentos non previsibles que achegan información cualitativa significativa para valorar carencias ou actitudes positivas.</p> <p>Diarios de clase Rexistro das tarefas diarias realizadas en clase.</p>
<p>INTERCAMBIOS ORAIS COS ALUMNOS (IO) Serve para o seguimento dos avances e dificultades sobre o aprendizaxe dos contidos:</p> <p>Preguntas de exploración en clase Serven para informar sobre o dominio dos conceptos por parte do alumnado e a súa capacidade de expresión oral.</p> <p>Entrevista, diálogo, posta en común,...O diálogo co alumnado (individual ou en grupo) serven para o seguimento dos avances e as dificultades sobre o aprendizaxe.</p>	<p>Empregarase o diario de clase do profesor, listas de control, fichas de coavaliación,...</p> <p>Non é necesario empregar instrumentos se se trata de episodios breves.</p> <p>No caso das preguntas de exploración formuladas polo profesor, levarase unha lista de control. Ten o obxectivo de fomentar a participación na aula e a atención do alumnado.</p>

Feitas estas aclaracións, na táboa seguinte procederanse a desenvolver os estándares de aprendizaxe avaliáveis, vinculando con cada un deles cos seguintes aspectos:

Os criterios de avaliación e competencias clave indicados no currículo.

- ⇒ As unidades didácticas nas que se divide a materia.
- ⇒ O grao mínimo de consecución: en xeral do 50%, salvo nos considerados complementarios (C) nos que non se establece un mínimo.
- ⇒ Os instrumentos de avaliación a empregar (o reparto entre as producións do alumnado e as probas escritas; a observación directa e os intercambios orais empregaranse para o redondeo da cualificación).

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Criterios de avaliación	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Unidades didácticas	Grao mínimo	INSTRUMENTO AVAL.	
					Probas escritas	Produccións alumnado
B1.1. Describir e interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital.	CD CMCCT CSIE	EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.	1. A empresa e o empresario.	50%	90%	10%
	CD CMCCT	EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.		50%	90%	10%
	CAA CD CMCCT	EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.	2. Normas mercantis. Clases de empresas. Forma xurídica da empresa	50%	90%	10%
	CCL CSIEE	EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.		50%	90%	10%
B1.2. Identificar e analizar os trazos principais do contorno en que a empresa desenvolve a súa actividade e explicar, a partir deles, as estratexias e as decisións adoptadas, e as posibles implicacións sociais e ambientais da súa actividade.	CD CMCCT CSC CSIEE	EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.	3. Interrelacións co contorno	50%	90%	10%
	CD CSC CSIEE	EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.		50%	90%	10%
	CSC CSIEE	EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía.		50%	90%	10%

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Criterios de avaliación	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Unidades didácticas	INSTRUMENTO AVAL.		
				Grao mínimo	Probas escritas	Producións alumnado
B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.	CCL CMCCT	EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.	4. Desenvolvemento das empresas e estratexia empresarial	50%	90%	10%
	CD CMCCT CSIEE	EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.		-	-	100%
	CCL CMCCT CSIEE	EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.		50%	90%	10%
	CAA CD CMCCT	EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.		50%	90%	10%
	CSC CSIEE	EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.		50%	90%	10%
	CCL CSC CMCCT	EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.		50%	90%	10%
	CD CMCCT CSC	EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.		50%	90%	10%

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Criterios de avaliación	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Unidades didácticas	Grao mínimo	INSTRUMENTO AVAL.	
					Probas escritas	Produccións alumnado
B4.3. Describir os conceptos fundamentais do ciclo de inventario e manexar os modelos de xestión.	CMCCT CSC	EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	5. A función de aprovisionamento	50%	90%	10%
	CCL CMCCT CSIEE	EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.		50%	90%	10%
	CD CMCCT CSIEE	EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.		50%	90%	10%
B4.1. Analizar procesos produtivos desde a perspectiva da eficiencia e a produtividade, e recoñecer a importancia da I+D+i.	CAA CD CSC CSIEE	EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.	6. A Función produtiva	50%	90%	10%
	CAA CMCCT CSIEE	EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.		-	-	100%
	CAA CSC CSIEE	EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.		-	-	100%
B4.2. Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun suposto formulado.	CD CMCCT	EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.		50%	90%	10%
	CMCCT CSC	EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.		50%	90%	10%

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Criterios de avaliación	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Unidades didácticas	Grao mínimo	INSTRUMENTO AVAL.	
					Probas escritas	Produccións alumnado
	CAA CMCCT CSC	EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.		50%	90%	10%
	CD CMCCT	EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.		50%	90%	10%
B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos.	CD CMCCT	EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.	7. A función comercial e marketing mix	50%	90%	10%
	CD CMCCT	EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.		50%	90%	10%
	CMCCT CSIEE	EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.		-	-	100%
	CD CMCCT	EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.		50%	90%	10%
	CD CMCCT	EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.		50%	90%	10%
	CMCCT CSIEE	EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.		50%	90%	10%
	CSIEE	EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.		50%	90%	10%
	CAA CD CMCCT	EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.		50%	90%	10%

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Criterios de avaliación	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Unidades didácticas	Grao mínimo	INSTRUMENTO AVAL.	
					Probas escritas	Producións alumnado
B6.1. Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora.	CD CMCCT CSC CSIEE	EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	8. Contabilidade e fiscalidade	50%	90%	10%
	CCL CMCCT	EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.		50%	90%	10%
	CD CMCCT	EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.		50%	90%	10%
	CD CMCCT CSC	EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no aparcamento da empresa, mediante a utilización de rateos.		50%	90%	10%
	CCL CMCCT	EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.		50%	90%	10%
	CD CMCCT CSC	EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.		-	-	100%
	CMCCT CSIEE	EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.		50%	90%	10%
	CMCCT	EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.		-	-	100%
	CAA	EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.		50%	90%	10%
	CMCCT	EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.		50%	90%	10%
B6.2. Recoñecer a importancia do cumprimento das obrigas fiscais e	CAA CSIEE	EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.		50%	90%	10%

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Criterios de avaliación	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Unidades didácticas	Grao mínimo	INSTRUMENTO AVAL.	
					Probas escritas	Produccións alumnado
explicar os impostos que afectan as empresas.	CMCCT CD	EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.		50%	90%	10%
	CMCCT CSIEE	EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.		-	-	100%
B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoar a elección máis axeitada.	CAA CSIEE	EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.	9. A función financeira	50%	90%	10%
	CD CMCCT	EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.		50%	90%	10%
	CD CMCCT CSIEE	EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.		50%	90%	10%
	CMCCT CSIEE	EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.		50%	90%	10%
	CCL CMCCT	EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.		50%	90%	10%
	CSC	EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.		50%	90%	10%
	CD CSIEE CMCCT	EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.		50%	90%	10%
	CD CMCCT	EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.		50%	90%	10%
	CCL CMCCT	EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.		50%	90%	10%

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Criterios de avaliación	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Unidades didácticas	Grao mínimo	INSTRUMENTO AVAL.	
					Probas escritas	Produccións alumnado
	CAA CD CMCCT	EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.		50%	90%	10%
B3.1. Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.	CAA CMCCT CSIEE	EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.	10. As funcións de dirección e de RR.HH	50%	90%	10%
	CMCCT CSIEE	EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.		50%	90%	10%
	CAA CMCCT	EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as interrelacións.		50%	90%	10%
	CD CMCCT	EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.		-	-	100%
	CCL CMCCT CSIEE	EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.		-	-	100%
	CMCCT CAA CD	EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.		-	-	100%

3. Avaliación, cualificación e promoción do alumnado

Como se indicou no [apartado 5](#), para avaliar ao alumnado, empregaranse: **probos escritos, producións do alumnado, observación** directa e **intercambios orais**. A súa introdución na avaliación terá en conta os seguintes criterios:

Cualificación cuantitativa

Probos escritos

Faranse dúas ou tres probas escritas de contidos teórico-prácticos por avaliación. As cuestións teóricas serán preguntas curtas e haberá polo menos unha pregunta de desenvolvemento na que a claridade de exposición e a capacidade de síntese será valorada. Se nunha proba hai contidos prácticos, a súa valoración será do 50% da proba. Na resolución dos casos prácticos deberán figurar as operacións de modo que poida reconstruírse a argumentación lóxica e os cálculos do alumno. A resolución de casos prácticos pode consistir en:

- Cálculo e interpretación da produtividade dun factor e da global e dos índices de produtividade e taxas de variación.
- Cálculo e interpretación de custos de produción: fixos, variables, totais, medios, marxinais e as representacións gráficas dos mesmos.
- Punto morto: cálculo, interpretación, representación gráfica e decisión entre comprar ou fabricar.
- Cálculo dos custos da xestión de stocks, cálculo do volume óptimo de pedido (método de Wilson)
- Elaboración de fichas de almacén: método do prezo medio ponderado e método FIFO.
- Elaboración do balance estruturado en masas patrimoniais e da Conta de Perdas e Ganancias.
- Análise económico e financeiro da empresa: cálculo e interpretación do Fondo de manobra, e de ratios (proporcionaranse as fórmulas que permiten calcular as ratios).
- Cálculo e interpretación da rendibilidade económica e da rendibilidade financeira, non se facilitarán as fórmulas.
- Selección de investimentos: Prazo de recuperación, Valor actual neto (VAN) e Taxa Interna de Rendibilidade (TIR) (o cálculo do TIR esixirase para un período de tempo non superior a dous anos).

Número de probas previstas e datas aproximadas:

<i>Primeira avaliación</i>		<i>Segunda avaliación</i>		<i>Terceira avaliación</i>	
Data	Unidades	Data	Unidades	Data	Unidades
Finais de outubro	1 e 2	Finais de xaneiro	6	Finais de abril	9
Finais de novembro	3 e 4	Finais de febreiro	7	Mediados de maio	10
Finais de decembro	5	Finais de marzo	8		

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

<p>Produccións do alumnado</p> <p>Indicarase a data de entrega e non serán admitidas en datas posteriores, salvo casos de forza maior. Valorarase o desenvolvemento das ideas expostas, a claridade e precisión, o grao de comprensión acadado ou a orixinalidade.</p>
<p>Valoración da expresión escrita.</p> <p>Nas probas e actividades farase referencia expresa á valoración da expresión escrita.</p> <p>En principio, réstase 0,25 puntos por cada erro ou inadecuación grave e 0,05 por un leve, pero se o alumno mellora a expresión escrita ao longo do curso, recuperará a súa cualificación. Aspectos a valorar:</p> <ul style="list-style-type: none">└ Ortografía e puntuación. Os erros de acentos descontarán 0,1 punto cada un e as faltas de ortografía ou de expresión, 0,2 puntos cada unha.└ Vocabulario amplo. Usar con propiedade do vocabulario técnico específico da materia.└ Construción sintáctica. Manter unha sintaxe correcta e variada na construción dos enunciados e usar nexos variados.└ Caligrafía: letra coidada, clara e lexible.└ Presentación e limpeza. Deixar marxes, liñas rectas, numerar as páxinas, separar os parágrafos, ...
<p>Seguimento diario en clase (medido mediante os intercambios orais co alumnado e a observación directa)</p>
<p>Para propiciar a asistencia, a atención na clase e a participación do alumnado, levarase un rexistro diario de seguimento no que se anotarán:</p> <p>Positivos (+0,1 normalmente pero pode ser máis):</p> <ol style="list-style-type: none">1. Responder correctamente ás preguntas de exploración orais formuladas polo profesor na clase. Durante a exposición dos contidos da unidade, o profesor realizará preguntas de exploración relacionadas co tema. Pedirá voluntarios. Selecciónase ao alumno que debe responder. Se o fai correctamente consegue un positivo, no caso contrario pregúntase a outro.2. Achega construtiva ao desenvolvemento da clase: preguntas, comentarios, anécdotas,... pertinentes ao tema que se estea a tratar.3. Comentar noticias de actualidade ao comezo da clase que garden relación cos contidos que se estean a estudar. <p>Negativos (-0,1 normalmente):</p> <ol style="list-style-type: none">1. Interromper ao profesor mentres está a explicar ou interromper o normal desenvolvemento da clase.2. Manter un comportamento inadecuado contrario ás normas de convivencia do centro.3. Non traballar nas actividades asignadas.
<p>Empregar calquera medio coa intención de enganar a o profesor por parte dun alumno, tanto en probas escritas como actividades supón un suspenso en dita proba ou actividade.</p>
<p>CUALIFICACIÓN DE CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE AVALIACIÓN</p>
<p>Cada estándar de aprendizaxe cualifícase segundo o reparto establecido no apartado 5 desta programación, entre as probas escritas e as producións do alumnado.</p>

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DA MATERIA DE ECONOMÍA DA EMPRESA

Se, para algún estándar, non se puideran realizar actividades nun número suficiente, a valoración destas actividades pasará a incrementar a valoración das probas escritas. En todo caso, o alumnado será informado con suficiente antelación.

CUALIFICACIÓN DUNHA AVALIACIÓN

Para aprobar **UNHA AVALIACIÓN** é imprescindible obter un mínimo de **5 puntos**, considerando os seguintes aspectos:

A cualificación da avaliación terá en conta que cada estándar ten o mesmo peso ou ponderación. Tendo en conta a súa distribución prevista por avaliacións, cada un ten a seguinte valoración:

Avaliación	Primeira	Segunda	Terceira	Final
Nº estándares	17	28	16	61
Ponderación	5,88%	3,57%	6,25%	1,64%

Calcúlase a **media ponderada segundo o valor de cada estándar**. Así obtense unha cualificación previa. Aínda cando o grao mínimo de consecución de cada estándar sexa do 50%, **admitirase unha consecución do 40%** nalgún estándar **se a media é de 5 ou superior**.

Como **cualificación por avaliación** é numérica sen decimais, do 0 ao 10 será necesario realizar un **redondeo** segundo a actitude activa ou pasiva na clase, a participación, a regularidade ao longo do trimestre, o respecto ás normas de convivencia, a colaboración co grupo, a participación nas actividades complementarias e extraescolares que se organicen,... segundo o seguimento diario.

SISTEMA DE CUALIFICACIÓN FINAL DA MATERIA

A **CUALIFICACIÓN FINAL** do curso obterase aplicando os mesmos criterios que nunha avaliación, pero tendo en conta todos os estándares da materia. O redondeo farase segundo os criterios descritos con anterioridade ao longo de todo o curso.

RECUPERACIÓN E REFORZO

Para aqueles alumnos que durante o curso **non cheguen á nota de 5** nos distintos estándares de avaliación ou requiran algún reforzo, facilitaráselles **actividades de recuperación e reforzo** que poderán consistir en:

- Realizar traballos, cuestionarios, prácticas, exposicións, informes,... sobre aqueles aspectos nos que se detectaran maiores deficiencias.
- Repetir determinadas actividades, cando se observase que na súa realización o alumno non dedicou o suficiente tempo ou esforzo.
- Realizar unha proba específica de dominio sobre os contidos e/ou unha proba final en xuño.

Para subir nota, o alumnado poderá presentarse á proba final en maio. Con esta proba **só poderán mellorar** a súa cualificación.

Só será necesario realizar a recuperación dos estándares no que non se acade o grao mínimo de consecución establecido no [apartado 5](#). **Non será necesario realizar a recuperación se en algún estándar a consecución é do 40% ou superior e a media ponderada é de 5 ou superior.**

RECUPERACIÓN PARA O ALUMNADO CON FALTAS DE ASISTENCIA

Cando un alumno, por motivos xustificadas, non poda ser avaliado con algún dos instrumentos previstos, facilitaráselle que repita a actividade, exame,..., pódese prolongar o prazo de entrega ou substituír as actividades por outras similares ou por unha proba que permita avaliar o estándar.

De **non se xustificar a falta de asistencia**, ese estándar (ou estándares) será avaliado cun **zero**.

Os criterios para xustificar as faltas están recollidos nas normas de organización e funcionamento do centro.

PROBA EXTRAORDINARIA DE SETEMBRO

Aqueles alumnos que non superen a materia na convocatoria ordinaria realizarán unha **proba única extraordinaria** de recuperación no mes de **xuño**. Poderase esixir a presentación dos traballos que se asignen a cada alumno suspenso no mes de maio co obxectivo de desenvolver algúns dos procedementos que quedaron pendentes ao longo do curso. A valoración destes traballos será coñecida polo alumnado.

PROMOCIÓN

Ao finalizar o curso, e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente do grupo adoptará as decisións correspondentes sobre a promoción do alumnado, tomándose especialmente en consideración a información e o criterio do profesor tutor, fundamentándose nos estándares de aprendizaxe avaliábeis e na madureza do alumno.

4. Información ao alumnado e ás familias

Esta programación será obxecto de información ás familias e ao alumnado, polas seguintes vías:

- Explicación nos primeiros días de clase, na presentación da materia.
- Publicación no taboleiro da aula.
- Publicación na páxina web do Departamento de Economía.

A información publicada será un resumo, constando os seguintes apartados:

Apartados do resumo:	Apartados desta programación:
Que imos estudar?	Contidos, no apartado 4
Que ides aprender?	Criterios de avaliación, no apartado 5
Que tedes que saber e como o ides demostrar?	Estándares de aprendizaxe e instrumentos de avaliación, no apartado 5
Cal é o mínimo esixible?	Grao mínimo de consecución, no apartado 5
Como se vai avaliar e cualificar?	Procedemento de avaliación, criterios de cualificación e probas previstas, no apartado 8
E se tedes que recuperar?	Procedementos de recuperación, no apartado 8
Que materiais necesitaredes?	Libro de texto, no apartado 7

O profesor

Abel Alonso Álvarez